

Raad voor de Kinderbescherming
Ministerie van Veiligheid en Justitie

**Als uw kind
onder toezicht
gesteld wordt**

Inhoud

- 3 > Als uw kind onder toezicht gesteld wordt
- 4 > Maatregel van kinderscherming
- 5 > De rol van de Raad
- 6 > De rechter
- 7 > De gezinsvoogd
- 8 > Wie doet wat
- 10 > Duur van de ondertoezichtstelling
- 11 > Voorlopige ondertoezichtstelling
- 11 > Uithuisplaatsing
- 12 > Meer informatie

Voor het leesgemak is de tekst in de mannelijke vorm geschreven. Overal waar *hij* staat, kunt u ook *zij* lezen. Met *ouders* worden ook ouder (eventueel met zijn of haar partner), verzorger(s) of wettelijke vertegenwoordiger(s) bedoeld. Met *kind* worden alle kinderen en jongeren tot 18 jaar bedoeld. Met *cliënt(en)* worden ouder(s) of kind(eren) bedoeld.

Als uw kind onder toezicht gesteld wordt

Soms kunnen ouders hun kind (tijdelijk) niet de opvoeding en zorg bieden die nodig zijn voor een evenwichtige ontwikkeling tot zelfstandigheid. Als er binnen een gezin problemen zijn, kan een gezin hulp hebben ingeschakeld van mensen uit hun sociale netwerk of van professionele instanties. Pas als vrijwillige hulp geen effect heeft gehad en ouders of het kind hulpverlening niet accepteren, kan de rechter op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming uw kind onder toezicht stellen. Zo'n ingrijpende maatregel wordt niet zomaar genomen. Dat gebeurt alleen als de rechter vindt dat het voor uw kind noodzakelijk is dat uw gezin verplicht hulp krijgt. Deze brochure legt uit wat een ondertoezichtstelling inhoudt en welke rol de Raad, de rechter, de gemeente, de Gecertificeerde Instellingen en instellingen voor jeugdhulp daarbij spelen.

Als de problemen in uw gezin de ontwikkeling van uw kind bedreigen, kan de Raad voor de Kinderbescherming de rechter vragen om een ondertoezichtstelling op te leggen. Als de rechter deze uitsprekt, wordt een gezinsvoogd toegewezen. U en uw kind zijn verplicht deze hulp te accepteren.

Ondertoezichtstelling

Soms zijn de problemen in een gezin zo groot dat de ontwikkeling van het kind ernstig bedreigd wordt. Is dat volgens de Raad in uw gezin het geval, dan heeft uw kind recht op bescherming. Dan kan de Raad de rechter verzoeken om uw kind onder toezicht te stellen van een Gecertificeerde Instelling. Deze instelling wijst een gezinsvoogd toe. Wat de gezinsvoogd doet, leest u op pagina 7 van deze brochure.

Doel van de ondertoezichtstelling

Het doel van de ondertoezichtstelling - ook wel OTS genoemd - is om een oplossing te vinden voor de problemen die de ontwikkeling van uw kind bedreigen. Voorbeelden van zulke bedreigingen lopen uiteen van mishandeling van het kind tot een vastgelopen relatie van de ouders waaronder het kind ernstig te lijden heeft. In deze brochure noemen we dit soort problemen opvoedingsproblemen. Soms slagen ouders er niet in om zelf of met hulp van anderen de opvoedingsproblemen aan te pakken en te zorgen voor een oplossing. De ondertoezichtstelling moet er dan toe leiden dat de situatie waarin het kind opgroeit verbetert, zodat zijn ontwikkeling geen gevaar meer loopt. Een gezinsvoogd controleert of dit gebeurt.

Maatregel van kindbescherming

Er zijn verschillende maatregelen van kindbescherming mogelijk. **Ondertoezichtstelling is de lichtste maatregel en komt het meest voor. Hierbij wordt het gezag van de ouders over hun kind ingeperkt. De andere, zwaardere maatregel, is de gezagsbeëindigende maatregel. De ouders verliezen dan het gezag over hun kind. Deze maatregel wordt kort toegelicht in de brochure *Als opvoeden een probleem is*. Op de achterkant staat waar u de brochure kunt verkrijgen.**

De rol van de Raad

De Raad voor de Kinderbescherming onderzoekt of er opvoedingsproblemen zijn die de ontwikkeling van uw kind bedreigen. Als het noodzakelijk is dat uw gezin verplichte hulpverlening krijgt, verzoekt de Raad de rechter om een maatregel van kindbescherming.

Onderzoek en rapport

Als u samen met uw jeugdhulpaanbieder de problemen niet kunt oplossen en de opvoedingssituatie blijft bedreigend voor de ontwikkeling van uw kind, dan schakelt 'Veilig Thuis' (Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK)), een Gecertificeerde Instelling of een door een instelling voor jeugdhulp aangewezen instelling, de Raad in. In een overleg tussen de Raad, de gemachtigde jeugdhulpaanbieder, eventueel de gemeente en u wordt de beschikbare informatie besproken. Op basis van deze gegevens besluit de Raad al dan niet een onderzoek te doen. Als u hulpverlening accepteert en vrijwillige hulp is mogelijk, dan onderneemt de Raad verder geen actie. Mocht er wel een taak zijn voor de Raad, dan maken zij in dit overleg afspraken over de manier waarop de hulpverlening plaats gaat vinden. Verder maken zij afspraken om te zorgen voor de veiligheid van het kind. Een raadsonderzoeker doet onderzoek naar uw kind en uw gezin. Hij moet vaststellen of sprake is van een ernstig bedreigde ontwikkeling van uw kind en wat noodzakelijk is om deze bedreiging weg te nemen. Hij moet eveneens afwegen of de benodigde hulpverlening kan plaatsvinden binnen een voor uw kind aanvaardbare termijn. Is dat het geval, dan is een ondertoezichtstelling mogelijk. Is dat niet het geval, dan wordt afgewogen of een gezagsbeëindigende maatregel nodig is. De Raad sluit het onderzoek af met een rapport waarin staat wat volgens de Raad de beste oplossing is voor uw kind.

Verzoek aan de rechter

Als onderzoek uitwijst dat de ontwikkeling van uw kind alleen met verplichte hulp veiliggesteld kan worden en u vrijwillige hulp niet accepteert, dan verzoekt de Raad aan de rechter om uw kind onder toezicht te stellen. De Raad stuurt hiervoor het rapport aan de rechter. Een ondertoezichtstelling kan voor zowel u als uw kind zeer ingrijpend zijn. De Raad doet het verzoek aan de rechter daarom alleen als:

- vrijwillige hulp niet (meer) voldoende is;
- de ouders geen hulp accepteren;
- het onderzoek bevestigt dat de ontwikkeling van het kind ernstig bedreigd wordt;
- hulpverlening mogelijk is binnen een voor het kind aanvaardbare termijn.

De gemeente, in de persoon van de burgemeester, heeft volgens de wet ook het recht om via de Raad de rechter te vragen om een kindbeschermingsmaatregel uit te spreken. Dat kan pas als de Raad na het doen van een onderzoek besluit om geen kindbeschermingsmaatregel te verzoeken bij de rechter. Pas dan kan de burgemeester alsnog de Raad vragen de zaak voor te leggen aan de rechter. Ouders en pleegouders kunnen pas zelfstandig een verzoek indienen voor een ondertoezichtstelling nadat de Raad heeft besloten dat niet te doen.

Het kind staat centraal

Het is de taak van de Raad voor de Kinderbescherming om op te komen voor de rechten van kinderen die in de knel (dreigen te) komen. Daarom staat in het werk van de Raad altijd het belang van het kind centraal. De medewerkers van de Raad beseffen tegelijkertijd dat de tussenkomst van de Raad voor ouders en kinderen een emotionele en ingrijpende gebeurtenis kan zijn.

De rechter

Tijdens een rechtszitting vraagt de rechter uw mening over de mogelijke ondertoezichtstelling. Hij kan ook uw kind om zijn mening vragen (horen). Het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming speelt een belangrijke rol bij de beslissing van de rechter. De rechter behandelt het verzoek van de Raad op een rechtszitting. Hij spreekt dan met u, de Raad en eventuele andere betrokkenen. Tijdens de rechtszaak kunt u zich laten bijstaan door een advocaat. Als uw kind twaalf jaar of ouder is, moet de rechter hem om zijn mening vragen. Dit gebeurt zonder dat u daarbij aanwezig bent. De rechter kan ook kinderen jonger dan twaalf jaar om hun mening vragen, maar dat is niet verplicht.

Het rapport van de Raad is een belangrijke informatiebron voor de rechter. Maar tijdens de rechtszitting verzamelt hij ook informatie en laat deze meewegen bij zijn beslissing. De rechter is niet verplicht om het verzoek van de Raad in te willigen.

De gezinsvoogd

Als de rechter een ondertoezichtstelling uitspreekt, dan krijgt u een gezinsvoogd toegewezen van uit een Gecertificeerde Instelling. Hij begeleidt uw kind en helpt u als ouders bij het oplossen van de opvoedingsproblemen.

De gezinsvoogd is belast met de uitvoering van de ondertoezichtstelling. Hij moet erop toezien dat de opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van uw kind bedreigen, worden opgelost. De gezinsvoogd begeleidt en ondersteunt u en uw kind. Ook brengt hij de hulpverlening aan uw gezin op gang. Zo nodig geeft de gezinsvoogd aanwijzingen die u en uw kind moeten opvolgen.

Gezag

Volgens de wet hebben ouders het gezag over hun kinderen. Dit betekent dat u de bevoegdheid heeft om beslissingen over uw kind te nemen. Ook als uw kind onder toezicht gesteld is, houdt u het gezag, maar dat wordt ingeperkt. U blijft dus zelf verantwoordelijk voor de verzorging en de opvoeding van uw kind, maar u wordt daarbij verplicht begeleid door de gezinsvoogd. Hij heeft regelmatig contact met u en uw kind. Het is de taak van de gezinsvoogd om u te ondersteunen, zodat u later zonder hulp verder kunt.

Informatie

De gezinsvoogd start met een kennismakingsgesprek met u en uw kind. Hij verzamelt verder alle informatie die hij nodig heeft. Zo leest hij het rapport van de Raad en de beschikking - dit is de uitspraak en uitleg (motivering) - van de rechter. Zo nodig raadpleegt hij andere mensen die uw kind kennen, zoals een familielid, leerkracht of hulpverlener. Hierna stelt de gezinsvoogd een plan van aanpak op om de opvoedingsproblemen op te lossen.

Plan van aanpak

Hoe de hulpverlening aan uw gezin precies verloopt, is erg afhankelijk van uw situatie. U en uw kind hebben een belangrijke inbreng in het plan van aanpak. Er komt bijvoorbeeld in het plan te staan hoe u de problemen wilt oplossen, welke toekomstplannen u heeft en welke afspraken u maakt. De gezinsvoogd sluit met zijn plan van aanpak aan op de doelen die u wilt bereiken. Als de gezinsvoogd dat nodig vindt, worden andere hulpverleningsinstanties ingeschakeld. Ook kan hij besluiten dat het beter is dat uw kind uit huis geplaatst wordt (zie ook de tekst op pagina 11). Zodra het plan klaar is, krijgen u en uw kind een exemplaar. Als daar een reden voor is, kan het plan tussentijds aangepast worden.

Wie doet wat

> Het Initiatief:

Zowel de Raad als de burgemeester, Gecertificeerde Instelling als de (pleeg)ouders kunnen de rechter vragen om een ondertoezichtstelling uit te spreken. Dit verzoek wordt onderbouwd met een rapport over uw gezin.

> De rechter beslist:

De rechter beoordeelt het verzoek van de Raad. Als hij het nodig vindt dat uw gezin verplicht hulp krijgt, stemt hij in met het verzoek van de Raad. De rechter geeft de Gecertificeerde Instelling de opdracht om de ondertoezichtstelling uit te voeren.

> De gezinsvoogd voert uit:

De gezinsvoogd begeleidt uw kind en helpt u als ouders bij het oplossen van de opvoedingsproblemen. Hij geeft zo nodig aanwijzingen die u moet opvolgen.

> De Raad toetst:

De Raad toetst aan het einde van de OTS en de eventuele machtiging uithuisplaatsing of de redenen voor deze maatregelen niet langer aanwezig zijn en de situatie van uw kind weer veilig is.

Duur van de ondertoezichtstelling

De rechter bepaalt, afhankelijk van de ernst van de problemen hoe lang de ondertoezichtstelling nodig is. Ook is het mogelijk om een ondertoezichtstelling eerder te beëindigen. Als de rechter een ondertoezichtstelling oplegt, bepaalt hij de duur van deze maatregel. Een ondertoezichtstelling duurt maximaal twaalf maanden, maar de rechter kan op verzoek van de Gecertificeerde Instelling de duur telkens met (maximaal) een jaar verlengen, in beginsel tot uw kind achttien jaar is. Voorafgaand aan zijn beslissing vraagt de rechter u om uw mening. Hij kan ook andere betrokkenen om hun mening vragen. Als uw kind twaalf jaar of ouder is, mag ook hij zijn mening geven. Als hij jonger is, dan kan de rechter hem ook horen, maar dat is niet verplicht.

> Voortijdig stoppen

Zodra de ontwikkeling van uw kind niet meer ernstig bedreigd wordt, kan de ondertoezichtstelling tussentijds beëindigd worden. De gezinsvoogd neemt meestal het initiatief daarvoor, maar ook de ouders of de Raad kunnen dit doen. Deze partijen vragen de rechter hier een beslissing over te nemen.

> Beëindiging

Een ondertoezichtstelling kan op verschillende manieren beëindigd worden.

De ondertoezichtstelling:

- stopt in het algemeen als de termijn verloopt zonder dat de Gecertificeerde Instelling of de Raad voor de Kinderbescherming om verlenging vragen;
- vervalt als de rechter instemt met tussentijdse beëindiging of een verzoek tot verlenging afwijst;
- eindigt automatisch als uw kind achttien jaar wordt.

> Toetsing

De gezinsvoogd informeert de Raad wanneer hij van plan is om de ondertoezichtstelling of de uithuisplaatsing niet te verlengen of de machtiging uithuisplaatsing tussentijds te beëindigen. Op basis van de rapportage van de gezinsvoogd controleert de Raad of de redenen voor de ondertoezichtstelling en de machtiging uithuisplaatsing niet langer aanwezig zijn en de situatie van uw kind weer veilig is. Als de Raad het niet eens is met de beëindiging, kan hij de rechter vragen de ondertoezichtstelling of de machtiging uithuisplaatsing nog enige tijd te laten doorlopen. De Raad is altijd verplicht de rechter te adviseren over een verlenging van de ondertoezichtstelling en de machtiging uithuisplaatsing als deze maatregel en de uithuisplaatsing al twee jaar duurt.

Voorlopige ondertoezichtstelling

Als een kind ernstig en onmiddellijk gevaar loopt, moet hij snel uit huis geplaatst kunnen worden. De Raad voor de Kinderbescherming kan dan aan de rechter verzoeken om een ondertoezichtstelling uit te spreken en deze voorlopig op te leggen. Er wordt meestal tegelijk om een machtiging uithuisplaatsing verzocht. Als de rechter het verzoek inwilligt, dan wordt een gezinsvoogd benoemd die de voorlopige ondertoezichtstelling en de uithuisplaatsing uitvoert en begeleidt. De rechter hoeft het kind, de ouders of andere

betrokkenen niet te spreken voor hij deze beslissing neemt. Wel moet hij hen binnen veertien dagen na de uitspraak alsnog horen. Een voorlopige ondertoezichtstelling duurt maximaal drie maanden. Tijdens de voorlopige ondertoezichtstelling zet de Raad het onderzoek naar de gezinssituatie voort. Ook houdt de Raad contact met de gezinsvoogd die het kind en de ouders begeleidt. De Raad kan binnen drie maanden aan de rechter vragen om de ondertoezichtstelling voor een langere periode tot maximaal een jaar uit te spreken.

Uithuisplaatsing

In principe blijft uw kind tijdens de ondertoezichtstelling gewoon thuis wonen. Maar het kan zijn dat het voor uw kind of voor u zelf beter is dat hij (tijdelijk) ergens anders woont, bijvoorbeeld in een gezinshuis of pleeggezin. Als de Raad of de gezinsvoogd uw kind uit huis wil plaatsen, moet hij de rechter om een machtiging vragen. De rechter kijkt of de uithuisplaatsing nodig is en bepaalt welke termijn hier aan gesteld wordt. De maximale periode van een uithuisplaatsing is gelijk aan de duur van de ondertoezichtstelling. Als de gezinsvoogd vindt dat de uithuisplaatsing daarna verlengd moet worden, moet de rechter daar opnieuw toestemming voor geven. Wanneer blijkt dat de gezinsvoogd de ondertoezichtstelling met een uithuis-

plaatsing na twee jaar wil verlengen, moet dit verzoek vergezeld gaan van een advies van de Raad.

Wanneer de gezinsvoogd van plan is om de uithuisplaatsing (tussentijds) te beëindigen, informeert hij de Raad. Op basis van het rapport van de gezinsvoogd controleert de Raad of de redenen voor de uithuisplaatsing niet langer aanwezig zijn en de situatie van uw kind weer veilig is. Als de Raad het niet eens is met de beëindiging of de verlenging van de uithuisplaatsing, kan hij de rechter adviseren over het besluit. Over het algemeen kunt u tijdens de uithuisplaatsing contact houden met uw kind. Maar de gezinsvoogd kan in het belang van uw kind ook besluiten dat er (tijdelijk) geen contact mag zijn.

Meer informatie

> Vragen?

Heeft u nog vragen over het werk van de Raad voor de Kinderbescherming? Stel deze aan de medewerker van de Raad met wie u contact heeft. Of neem contact op met een locatie in uw omgeving. De adressen en routebeschrijvingen van de locaties staan op www.kinderbescherming.nl. Hier vindt u ook informatie over organisaties waarmee de Raad samenwerkt.

> Andere brochures:

- *Als opvoeden een probleem is*
- > **Over het werk van de Raad**
 - *Over de Raad voor de Kinderbescherming - Ieder kind heeft recht op bescherming*

Deze brochures zijn verkrijgbaar via:

- www.kinderbescherming.nl
- alle locaties van de Raad

Dit is een uitgave van
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Raad voor de Kinderbescherming | Landelijke Staf Organisatie
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
www.kinderbescherming.nl

Januari 2015

Aan de informatie in deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.